

Boldog Ünnepeket!

Köszöntjük Önöket évzáró híradásunkban! Sokan már a karácsonyi ünnepekre készülődnek, de nekünk még vannak friss híreink a design világából.

Mi történt a házunk táján?

Büszkék vagyunk

Örömmel adjuk hírül, hogy XVI. Károly Gusztáv svéd király a Sarkcsillag Királyi Érdemrend parancsnoki rangját adományozta Takács János tanácstagunknak. Az elismerést Cecilia Björner asszony, Svédország magyarországi nagykövete adta át. Az elismeréshez szívből gratulálunk.

Objects of Desiré – Várhelyi Judit előadása Japánban

Októberben Várhelyi Judit „Objects of Desire” címmel előadást tartott a Tama Művészeti Egyetem formatervezési tanszék hallgatóinak. Az előadás hat történet keretében mutatta be, milyen társadalmi-kulturális háttér hozza létre egy adott kor formáit.

Az első történet a Wedgwood gyár példáján keresztül az ipari forradalom kezdeti időszakát mutatta be, amikor a tervező és a gyártó szerepköre elvált egymástól. A második történet az ipari termékeknél használt történelmi formák és applikált díszítések elleni mozgalmat mutatta be Peter Behrens munkáján keresztül.

A harmadik történet az amerikai designról szólt, a Charles Lindbergh 1927-es, transzatlantikus repülőútját követő formavilágról és az űrkorszakról.

A következő két történet a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos, és a fejlődő világ számára készülő tárgytervezést járta körül, míg az utolsó a kelet-európai régió identitáskeresése és a design összefüggéseit tárta fel.

Október 28-án építészeknek tartott előadást Várhelyi Judit *Az építészet és a design a kelet-európai régióban* címmel a Nemzetközi Építész Szövetség (UIA) rendezvényén, ami a 2011-ben, Tokióban megrendezendő kongresszus előrendezvénye volt.

A professzionális kerámiaművészet és kerámiaipar színterei Magyarországon

Példaértékű együttműködés egy város, az ott működő gyárak, a művészeti szervezetek és a művészek között – erre láthattunk kitűnő példát Hódmezővásárhelyen. November 18-án 11 órától a városháza dísztermében rendezték meg a *Professzionális kerámiaművészet és kerámiaipar színterei Magyarországon* című konferenciát, mely a Tradíció-Innováció kiállítás kísérő rendezvénye volt.

Az egész napos rendezvényen a magyar kerámiaipar prominens képviselői tartottak előadásokat. Hallhatták Péterné Marosi Katalint, a pécsi Zsolnay Porcelánmanufaktúra Zrt. igazgatóját, dr. Ködmön Istvánt, a Hollóházi Porcelán Manufaktúra Zrt. termelési igazgatóját, valamint a hódmezővásárhelyi kerámia- és porcelángyárak

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2010. VI. szám

képviselőit: Beharoczki István vezérigazgatót az Alföld Edénygyár Zrt., illetve Antal Gábor igazgatót a Szilikátipari és Művészeti Kerámia Gyártó Kft. képviseletében.

Ezen kívül jelen voltak az Imerys Tűzállóanyag Gyártó Kft. és a Villeroy & Boch Magyarország Kft. munkatársai is.

A délutáni szekcióban tartott előadást dr. Tószegi Zsuzsanna, a Magyar Szabadalmi Hivatal és a Magyar Formatervezési Tanács elnöki főtanácsadója *Az innováció szerepe a XXI. század elején a kerámiaiparban és a művészetben Magyarországon* címmel. Előadásának prezentációját megtekinthetik honlapunk Műhely rovatában.

www.hpo.hu/testuletek/mft/esemenyek/keramia_konferencia.html

A jelenlévőknek Dr. Balla Gabriella művészettörténész, a Kerámia Osztály vezetője előadásában bemutatta, miket őriz az Iparművészeti Múzeum, mi a szerepe a kortárs művészetben. Az érdekes és hasznos információkat nyújtó konferencia egy Kerámiaművészeti Alkotótelepek Magyarországon című blokkal zárta programját.

A Baranya megyei Alkotótelepek (Siklós), a Nemzetközi Kerámia Stúdió (Kecskemét) és a Vásárhelyi Kerámia Szimpózium bemutatásával gazdagodhattak a résztvevők.

Nézzük, mi történt a Tanács két nagy programjának életében

Magyar Formatervezési Díj pályázat

A Magyar Formatervezési Díj pályázat erre az évre lezárult. Az ez évi pályázat eredményét bemutató kiállítás október 24-én bezárt, a tárlatot a háromhetes nyitva tartása alatt 3038 regisztrált látogató tekintette meg. Jelenleg a 2011-es pályázat csöndes háttérmunkái zajlanak. Felkértük a szakmai szervezeteket, hogy a 2011. évi pályázat bírálóbizottságára tegyenek személyi javaslatokat.

Kultúra és innováció konferencia a Magyar Tudományos Akadémián

A magyar elnökség idején a Nemzeti Erőforrás Minisztérium EU Kulturális Ügyek Osztálya konferenciát szervez *A kultúra hozzájárulása az Európa 2020 stratégia végrehajtásához* címmel, a Magyar Tudományos Akadémián, 2011. február 28. és március 1. között.

A konferencia „Kultúra és innováció” c. szekciójához kapcsolódóan a minisztérium szeretne bemutatni néhány magyar és európai példaértékű innovációt, így felkérték Irodánkat egy, az ez évi Magyar Formatervezési Díjazottakat bemutató minitárlat rendezésére.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2010. VI. szám

Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíjpályázat

Az ösztöndíjasok készülnek a jövő évi beszámolóra, melyre 2011. január 20-án kerül sor. Az éves munkájukat bemutató kiállításnak – a Kozma Lajos kézműves ösztöndíjasokkal közösen – az Iparművészeti Múzeum földszinti galériája ad otthont 2011. február 24. és április 3. között.

Nemzetközi kitekintő

ICSID hírek

Ahogy arról már korábban is beszámoltunk, Várhelyi Judit irodavezető asszony Ipari Formatervezési Társaságok Nemzetközi Szövetségében (Icsid) betöltött vezetőségi mandátuma 2009-ben lejárt, de a Szövetség munkáját Irodánk továbbra is figyelemmel kíséri. A legfrissebb hírekről hírlevelünkben folyamatosan adunk tájékoztatást.

Határok nélkül: Design Hálózatok Európában

Az MD (www.md-magazine.com) német design magazin decemberi számában jelent meg egy elemzés, amely néhány európai designpromóciós szervezetről és azok lehetőségeiről ad képet.

Németországban már több mint 50 éve felismerték a design fontosságát, a kormányzati támogatás megfelelő működési közeget biztosít a design szervezetek, egyetemek, és az egyéb, a szakma megbecsülését erősítő törekvéseknek. A körülmények természetesen mindig fejleszthetők, de így is jó példaként szolgálhat azon országoknak,

amelyek csak később kezdték el a design értékére és hasznosságára felhívni a figyelmet. A felmérés kiter Magyarországra, Észtországra, Ukrajnára, Dániára és Spanyolországra designpromóciós tevékenységeire.

A beszámoló szerint a magyar piacot vizsgálva, a belsőépítészeknek és a grafikusoknak a legjobb a helyzete, az ő területükön születik a legtöbb megrendelés, de a divat- és terméktervezés területén is van jövője a tehetséges, fiatal tervezőknek. A cikk körültekintően felsorolja a hazánkban működő szakmai szervezeteket, így a Magyar Formatervezési Tanácsot is, valamint kiemeli néhány, a designnal foglalkozó alkotócsoporthat, vállalkozást. A magyar tervezők együttműködési hajlandóságát emeli ki az összefoglaló, nem ritka hazánkban, hogy a már az egyetemről egymást jól ismerő tervezők a későbbiekben is keresik a közös alkotás lehetőségét, hiszen felismerik, hogy így nagyobb sikereket érhetnek el. Pozitívan és színesen vázolja a magyar designélet főbb szereplőit és eseményeit.

Az észti tervezők a nyereséges területekre fókuszálnak leginkább. Észtországban már csak néhány ipari vállalkozás fejleszt saját termékét, így az cégen belüli design osztályok száma is igen alacsony. Inkább a független, kevés alkalmazottal működő, design stúdiók a népszerűek. A kis piac nagy kihívást jelent egy másfél millió lakosú országban, a tervezőknek szabadúszóként felkészültnek kell lenniük a külföldi megrendelésekre is. Ilona Gurjanova, az Észti Formatervezők

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2010. VI. szám

Egyesületének elnöke (www.edl.ee) úgy véli, hogy csak néhány vállalat látja át, hogy professzionális együttműködés szükséges a gazdasági túléléshez. Elismeri, hogy jelenleg nincs a nemzetközi porondon is kiemelt észt sztártervező, de úgy látja, hogy a fiatalok tehetségesek, képzettek, van remény, hogy megfelelő csapatmunkával, meggyőződéssel és kitartással ismertté váljanak.

Ukrajnában a gazdasági helyzet sajnos nem kedvez a tervezőknek, a legtöbb vállalat nem válik megrendelővé, nem ismeri még fel a megfelelően kidolgozott design értékét, hasznát. Úgy látják, hogy a legtöbb fiatal tervező leginkább kulturális, vagy társadalmi témához kapcsolódó projektben vesz részt. Ukrajnában ugyancsak a csoportmunkában, kreatív alkotóközösségekben gondolkodnak. Sajnos állami oldalról nincsenek kezdeményezések, támogatások, de erős a szakmai összefogás, ezt bizonyítja az Ukrán Designerek Szövetsége (www.design.org.ua) és 4th Block, az ukrán grafikusok szervezete is (www.4block.org).

A cikk kitér Dániára is, ahol a helyzet szerencsésebb, a szakma már nem az elismerésért küzd, hanem saját maga által kitűzött céljait kívánja megvalósítani. Gitte Just, a dán design stúdiók érdekvédelmi szervének, a Dán Design Szövetségnek (www.danishdesignassociation.com) igazgatója úgy nyilatkozik, hogy a jövő designjának a világ javításáról, jobbá tételéről kell szólnia. A gazdasági siker akkor érhető el, ha sikerül világosan definiálni a feladat lényegét, amely így a piac

elvárásaival is találkozik. Dániában is úgy vélik, hogy korunkban a csapatmunkán van a hangsúly; megfelelő szakértelemmel, átfogó és több irányból való alapos megközelítéssel, valamint nemzetközi szinten történő működéssel lehet sikereket elérni.

Spanyolországban is a nemzetközi szinten gondolkodnak a tervezők, sok hallgató külföldön fejezi be felsőbb éves tanulmányait, és később, munkája során is felhasználja az ott szerzett kapcsolatokat. A hazai megrendelések száma még mindig nem éri el az ideális határt. Carmen Cuesta, a DDI (www.ddi.es) munkatársa úgy látja, hogy sok esetben, ha egy vállalatnál designhoz kapcsolódó feladatok merülnek fel, akkor a cégvezetés nem tudja ezeket megfelelően kezelni, nem rendelkeznek ilyen irányú tudással.

Ezért is jött létre a DDI, a spanyol állam által fenntartott szervezet a design és az innováció fejlesztésére, melynek feladata, hogy felhívja a cégek figyelmét a design fontosságára. A piacon leginkább a belsőépítészet, bútor- és lakáskiegészítő tervezés területén a legnagyobb a kereslet. A felmérés nem tér ki minden európai országra, de jól bizonyítja, hogy gazdasági helyzetétől függetlenül a designra mindenhol igény van, a fejlődés egy elengedhetetlen alapelemként kell megjelennie.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2010. VI. szám

2011 IDA Kongresszus, Tajpej

Kedvezményes regisztráció 2010. december 31-ig.
A Nemzetközi Design Szövetség, az **IDA** (International Design Alliance) – melynek intézményei, az **ICSID** (Ipari Formatervezési Társaságok Nemzetközi Szövetsége), az **Icograda** (Grafikai Társaságok Nemzetközi Szövetsége) és az **IFI** (Belsőépítészek Nemzetközi Szövetsége) – 2011. október 24. és 26. között tartja első, hagyományteremtő kongresszusát Tajvan fővárosában, amelyre 2010 végéig kiemelten kedvezményes áron lehet jelentkezni. Az IDA az ICSID, az ICOGRADA és az IFI által irányított, nonprofit társaságként működő szövetség.

A szövetség célja a formatervezés kollektív képviselete, a formatervezés hasznosításának ösztönzése és értékének növelése a világszervezetekkel, kormányokkal kiépített kapcsolatok révén. A "2011 IDA Congress Taipei" első alkalommal teremt lehetőséget a nemzetközi design-, grafikai és belsőépítész szervezetek együttes tanácskozására. A kongresszus a design jövőbeni kihívásait, határait, lehetőségeit és korlátait, valamint a design kapcsolatait fogja feltárni, megvitatni, erre utal a találkozó címe is: "Design at the Edges" – A design határain. A neves szakemberek, vezető designerek előadásai öt területet emelnek ki, és elemzik ezen témák és a design metszéspontjait. Ilyen kiemelt téma lesz a gazdasági fejlődés, az internet, a biotechnológia, az urbanisztika és a nemzetközi emigráció helyzete.

A jövő évi kongresszus idején kerül sor a Tajvan Nemzetközi Design Expóra is. A nemzetközi kiállítás nagy része 2011. szeptember 30. és október 30. között várja az érdeklődőket, de egyes színhelyei csak október 22. és 30. között, kilenc napon át látogathatók majd. Az esemény címe megegyezik az IDA kongresszus fő témájával: "Design at the Edges" – A Design határain. A kiemelt témához három alap gondolatot, irányvonalat definiáltak a szervezők; a design a kreativitás állandó platformja, a design korszakalkotó jelentősége, valamint az ideális világ megteremtésének lehetősége a design által.

A kiállítók között szerepelnek majd a nemzetközi design-, grafikai és belsőépítészeti munkák kiemelkedő példái, az ázsiai hagyományokat és a jelenkor kreativitását felvonultató tárlatok, a kortárs tajvani designerek sikerei, valamint bemutatkoznak jeles nemzetközi designszervezetek és nagynevű designstúdiók.

A kongresszusra az alábbi oldalon regisztrálhat:

www.2011ida.com

Dán Design Díj 2010/2011

A 2010/2011-es Dán Design Díj bemutatja a dán design legjobbjait.

A díjat olyan dán cégeknek ítélik oda, amelyek innovatív termékeket, megoldásokat dolgoztak ki magas esztétikai és minőségi szinten, rávilágítva a dán vállalatok által alkalmazott design értékére. A két évente meghirdetett díjat a Dán Design Center kezeli.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2010. VI. szám

Úgy gondolják, hogy díjazottként „a legjobbnak” lenni nem csak elismerést biztosít a kiválasztottnak, hanem – szerencsés esetben – segít rávilágítani az új irányzatokra, trendekre és előmozdítja az innovációt a teljes iparágban. A legjobb termékek és megoldások azok, amelyek lépést tartanak a technológiai fejlesztésekkel, valamint a kulturális és szociális változásokkal.

Néhány esetben ezek az innovációk nemcsak lépést tartanak, hanem meg is előzik a saját korukat, irányt mutatva a fejlődés menetének. A Dán Design Díj több mint 40 éves történeti háttérrel bebizonyította, hogy képes lépést tartani a korrallal. A díjazott alkotások jól bizonyítják, hogy az ipari, a termék-, illetve a tervszintű dán design erős és életképes, napjainkban ez az egyik legfontosabb mutatója a dán vállalatok innovációs készségének.

Rövid összefoglaló a Dán Design Díj történetéről:

1965 - az ID (Industrial Design Prize – Ipari Formatervezési Díj) alapítása. A dán design ebben az időszakban fontos fogalomként vált, nem csak Skandináviában, hanem az egész világon. A „Dán Design” képviselte – és továbbra is képviseli – az egyértelmű felhasználó központúságot, valamint az egyszerű, tiszta és esztétikus tervezést.

1980 – az IG (Industrial Graphic Design Prize – Ipari Grafikai Tervezési Díj) megalapítása. Az ID Díj testvérdíja, amely az ipari grafikai design legjobbjait; logókat, betűtípusokat, jelzéseket, szimbólumokat, ikonokat és egyéb vizuális elemeket díjazott.

2000 – a Dán Design Díj

Az ID és az IG Díjat 2000-ben egyesítették a napjainkban ismert Dán Design Díj név alatt.

2007 – Designmatters

A tervezési díjak csoportjának legújabb tagját, a Designmatters Díjat a kis- és középvállalkozások nyerhetik el, amelyek komoly erőfeszítések árán beépítették a designt vállalati stratégiájukba, és ez lényeges, pozitív eredményeket is hozott számukra.

Az idei díjazottak:

A Dán Design Díj 2010/2011 alkalmával a 116 pályázó közül a Dán Design Center 11 dán terméket, vállalatot díjazott, a víziószerű mezőgazdasági programtól kezdve az utcai lámpatestekig, valamint elismerte a Magyar Formatervezési Díjjal is kitüntetett VELUX

fénycsatornát.

CitySwan

Vállalat: Philips Lighting A/S Danmark.

Tervező: Bjarne Schläger ApS, Bjarne Schläger & GHB Landskabsarkitekter A/S, Morten W. Borup.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2010. VI. szám

A bírálóbizottság véleménye: Az utcák és városi terek közvilágítási termékeiből hatalmas a választék. A CitySwan miközben világít, szépen beleolvad a városképbe. A nap folyamán finom eleganciát mutat az épített környezet többi berendezése mellett, illeszkedik bármilyen típusú architektúrába, este pedig tükröződésmentes, irányított fényként funkcionál, és lágy fénye kiemeli az időtlen, elegáns designt. A CitySwan egy nagyszerű példája a jó dán designnak a világítástechnika terén.

VELUX fénycsatorna by Lovegrove

Vállalat: VELUX A/S

Tervező: Ross Lovegrove, Lovegrove Studio, VELUX A/S,

A bírálóbizottság véleménye: a VELUX fénycsatorna by Lovegrove bemutatja a VELUX Csoport hűségét a vállalati márkájuk felé, valamint felvállal egy merész és látnoki megközelítést egy új termék kifejlesztésével. A VELUX egy olyan világítótestet hozott létre, amely a természetes nappali fényt használja fényforrásnak. Ez az innovatív termék briliáns része a helyiségnek, képes bevezetni a nappali fényt az épületek amúgy mesterséges megvilágítást igénylő helységeibe. Ráadásul a kialakításának köszönhetően csodálatosan tükrözi a tónusokat, a nappali fényviszonyok változó intenzitását.

Ez a termék egy kiváló példa a skandináv hagyományra, amely ügyesen és egyszerűen

használja fel a napfényt az építészetben. A VELUX a fénycsatornával bebizonyítja, hogy vállalatuk egy innovatív cég, amely új mércét állít fel a jelen és jövő számára a fény épületekbe történő behozatalának képességével.

Unidrain HighLine vízvezető-rendszer

Vállalat: Unidrain_A/S,
Tervező: Claus Dyre,
Unidrain A/S.

A bírálóbizottság véleménye: a szabványos alapanyagok használata elengedhetetlen és szükséges az építőiparban, de nem

automatikusan a legjobb megoldás a tervezési és építészeti törekvések szempontjából. Az Unidrain HighLine vízvezető rendszer egy innovatív termék, amely megfelel a szerelhetőségnek, miközben tervezési rugalmasságot is kínál. Jó példája az egyszerű designnak, szép részlete az otthonnak, ugyanakkor felhasználóbarát beszerelési lehetőséget is kínál.

További díjazottak:

Roskilde-festival.dk - weboldal

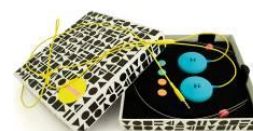
Vállalat: Roskilde Festival.

Tervező: Apt.

Tracks fülhallgató

Vállalat: AIAIAI ApS.

Tervezők: Kilo Design,
Lars Holme Larsen.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2010. VI. szám

NAP szék

Vállalat: Fritz Hansen A/S.

Tervező: Kasper Salto.

Clouds

Vállalat: Kvadrat A/S.

Tervezők: Ronan & Erwan Bouroullec, Claus Mølgaard, Mølgaard ApS,

REPUBLIQUE - Koppenhága Kortárs Színház

Vállalat: REPUBLIQUE

Tervező: Scandinavian DesignLab.

Dán Design Díj és "Designmatters Díj" 2010/11.

Skærtoft Mølle élelmiszeripari cég

Vállalat: Skærtoft Mølle.

Tervezők: MEGA, Tobias Røder & Stine Skytte.

Classic Design Díj 2010/11

Christiania Bikes

Vállalat: Christiania Bikes ApS.

Tervezők: Lars Engstrøm és a barátok, családtagok, felhasználók. Lisbet Friis, textiltervező.

"Vision" (Jövőbemutató) Díj 2010/11

Pig City

Vállalatok: Fødevareproducent Søren Hansen & Gartneriet Alfred Pedersen & Søn, Fremtidsgaarde,

Tervezők: Gottlieb Paludan Arkitekter A/S & Nee Rentz-Petersen,

A díjazott alkotásokat felvonultató kiállítás 2010. október 8. – 2011. április 25. tekinthető meg. A tárlaton a látogatók felfedezhetik a díjazott termékeket, megoldásokat, meghallgathatják a díjazottakkal készített interjúkat és megnézhetik azokat a kisfilmeket, amelyeken a felhasználók véleményezik a győztes termékeket.

Bővebb információ a Dán Design Center honlapján: <http://en.ddc.dk>

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2010. VI. szám

Figyelmükbe ajánljuk

Gyermek–Játék pályázat

A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete idén is meghirdeti V. Gyermek–Játék pályázatát, melyet a Magyar Formatervezési Tanács támogat. A pályázat ütemterve az elmúlt évekhez képest módosult, az eredményhirdetést a szervezők a 2011. évi nemzetközi Gyermeknapra időzítik.

Örömmel adjuk hírül, hogy a Petőfi Irodalmi Múzeum és a Laczkó Dezső Veszprém Megyei Múzeum közös szervezésében, a Magyar Formatervezési Tanács szakmai segítségével megvalósult *Varázslatos üvegvilág* tárlat a nagy sikerre való tekintettel meghosszabbított nyitva tartással, 2011. február 20-áig látogatható a Veszprémben, a Laczkó Dezső Múzeumban, amelyhez társkiállítás is kapcsolódik *Mint millió üveggolyó, a Pál utcai fiúk régen és ma* címen.

A kiállítás az utóbbi évek sikerkiállítása, hiszen a látogatószám háromszorosa, egyes napokon pedig tízszerese a megszokottnak. Az elmúlt két hónapban több mint másfélezren tekintették meg a tárlatot.

Irodánk jelenleg az év végi zárással kapcsolatos kötelezettségeit, teendőit látja el. Készítjük a jövő évi költségvetés összeállítását, illetve rendezzük az ez évi elszámolásokat, kifizetéseket. Megkezdjük a Magyar Formatervezési Tanács éves jelentésének szerkesztését, illetve a beszámoló készítését a minisztérium és a Magyar Szabadalmi Hivatal Évkönyve számára.

Irodánk valamennyi munkatársa nevében kellemes ünnepeket és sikerekben gazdag új esztendőt kívánok.

„A szeretet az, ami Karácsonykor a szobában van. Ha egy pillanatra abbahagyod az ajándékok kicsomagolását, akkor lehet meghallani.”

Róbi, egy 7 éves kisgyerek

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2010. VI. szám

Melléklet:

Love Blue Tokio, Designhét napló
2010. október 29. – november 3.

Várhelyi Judit beszámolója

Nem láttam ugyan még részletes statisztikát, de az az érzésem, hogy valamiért október a legnépszerűbb hónap a designhetek rendezői között. Budapest, Bécs, Prága, Isztambul és Eindhoven mellett Tokió is az utolsó negyedév első hónapját választotta. Ráadásul a felsorolt városokkal ellentétben, itt általában november közepéig jó időre lehet számítani.

A tokiói késő őszi kulturális kínálata követhetetlenül és már-már kétségbeejtően gazdag. Kezdődik a nemzetközi filmfesztivállal, amit egy színházi fesztivál követ, közben zajlik a divathét, a designhét (Tokyo Designers Week – TDW) és végül egy kreatív művészeti fesztivál is. Ráadásul a designhéttel egyidőben van a rivális Tokyo Design Tide rendezvény is és a különböző fogadások, nyitó- és záróbulik, konferenciák, szatelit kiállítások egy-egy vaskos kötetet tesznek ki. Miután egy egész délelőtt elmegy a programfüzetek tanulmányozásával, végül kénytelen vagyok egy sávós ütemtervet rajzolni, hogy eldöntsem, mire akarok és tudok elmenni.

-1. nap – október 27., szerda

Az Európai Unió a designhét részeként, de két nappal a megnyitó előtt indít. A Gateway program keretében rendezett szakvásáron negyven,

lakberendezési terméket gyártó kis- és közép vállalkozás mutatkozik be.

A bútorok, lámpák, lakástextilek és apróbb-nagyobb kiegészítők elég vegyes képet mutatnak, de hát az európai csúcs-design egyébként is jelen van a japán boltokban, így nem szorul az unió segítségére. A japán forgalmazók pedig valószínűleg megtalálják a számukra érdekes cégeket és tervezőket Milánóban, Párizsban vagy Frankfurtban.

A kiállítás így nem is az ismert cégeknek akar segíteni, hanem a nagy vásárokon láthatatlan, apró design-vállalkozásoknak. A negyven kiállító között a britek vannak túlsúlyban, de a mi régióink is elég szépen képviselteti magát – négy lengyel, három litván és két lett céget számolok össze. Magyar sajnós egy sincs, pedig a felhozatalt elnézve több ötletem is lenne.

A lengyel Puff-Buff Design felfújható lámpái régi kedvenceim. Két évvel ezelőtt, a torinói Design Casa kurátoraként a lengyel tárgyak közül az egyik állólámpájukat válogattam be a kiállításra.

0. nap - október 28., csütörtök

Szintén a designhét részeként, a nulladik napon nyílik a Hirameki, Design x Finland című kiállítás. A TDW rendezői külön sátrat biztosítanak a nagykövetségek részére, ahol az idén például Ausztria, Kanada és Lengyelország mutatkozik be. A finnek azonban, közel kétéves előkészítő munka után, egy nagyobb, átfogó anyagot válogattak össze, amit szatelitként, a Living Design Center Ozone életmód-bemutatóter/bevásárlóközpont egyik

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2010. VI. szám

emeletén állítanak ki. A kiállítás kurátora *Ilkka Suppanen* és a tavalyi budapesti designhét sztárvendége, *Harri Koskinen*.

A kiállítás címe, *Hirameki*, egyike a szinte lefordíthatatlan, misztikus japán szavaknak. A szótár szerint a *hirameki* lobogást, betekintést, inspirációt jelent – a megnyitóbeszéd szerint pedig a megvilágosodás pillanatát, vagy azt a pillanatot, amikor egy szín átolvad egy másikba. A japán szóképek (閃き) megtévesztően egyszerű, egy nyitott kapuban álló embert ábrázol.

1. nap – október 29., péntek

A finnek még mindig előnyben. Délután zártkörű szemináriumot tartanak a JIDPO (japán, állami designpromóciós szervezet) irodájában. A meghívott közönség nagy japán gyártócégektől érkezik. A szomszédos kiállítótérben közben az idei japán designdíj legjobbjait lehet látni.

Az előadások jók, különböző profilú tervezők beszélnek az alkotási folyamatról és a

designgondolkodásról. *Pasi Pennanen* két, általa tervezett Jaguar felvillantásával egyből megalapozza a tekintélyét, így minden szavát áhítattal hallgatjuk. Érdekes ábrákat mutat, ami a tervezési folyamatot elhelyezi a praktikus és az emocionális követelmények, értékek között.

Teemu Suviala grafikus érezhető megdöbbenést kelt, amikor az öltönyös-nyakkendőös közönséget arra biztatja, hogy adjanak teret munkájukban a véletlenszerű találkozások inspirációjának.

Néhányan megpróbálnak vitatkozni velem, azt állítva, hogy ez legfeljebb egy grafikus munkájában lehet releváns. A fiatal tervező magabiztos – még olyan nagy munka esetében is, mint a helsinki közlekedési vállalat teljes arculati átalakítása, amin már egy éve dolgoznak, és ezt a módszert követik.

A *Provoke studio* előadása is forradalmian új állításokat fogalmaz meg. Nehézipari gépeket, mobiltelefont, szauna-kályhát látunk, és közben azt halljuk, hogy a tervezőknek a háttérbe kell vonulniuk, hogy a felhasználók tervezhessék meg a tárgyakat. Nem tudom, sikerül-e meggyőzni a közönséget, mert Japánban a felhasználót inkább idiotának tartják és gyermekként kommunikálnak vele. De több kérdés is van, a közönség befogadó, aktív.

2. nap – október 30., szombat

Reggel érkezik a hír: a Tokyo Design Week helyszíne egész nap zárva lesz a vihar miatt. Ömlik az eső. Szerencsére a rivális rendezvény, a *Design Tide* nincs tőlem messze – odáig a metrók és

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2010. VI. szám

aluljárók rendszerén keresztül, a vihar ellenére, szinte "száraz lábbal" el tudok jutni otthonról.

A *Design Tide* két nagy termet tölt meg a Midtown alsó szintjén. Zsúfolt tér, vékony, fehér fémtartókkal folyosókra osztva. Főként fiatal tervezők állítanak ki, elsősorban olyan ötleteket, amelyek még gyártót keresnek. Találok néhány innovatív, kisebb tárgyat, amit szívesen megvennék majd, például egy úszó műanyag virágtartót, ahol a virág szára a váza alján kibújva, közvetlenül a vízbe ér.

A bútorok között azonban sok az utánézés. Egy-egy tárgyon látszik, hogy a tervezője az újrahasznosítás és a fenntartható fejlődés szempontjait is figyelembe vette, de általánosságban úgy érzem, mintha kisebb hangsúly lenne ezen a szemponton, mint ahogy egy hasonló profilú, európai kiállításon lenne.

A két munkáról, ami megállítja a tekintetet, kiderül, hogy profi termékek, kiérlelték, minden részletükben megoldottak. Nem csoda, hogy kiemelkednek a tömegből, mert egészen más minőséget képviselnek, mint a szomszédai. Mindkét design nagy múltú japán gyártócég és fiatal tervező együttműködéséből származik. Az első a Kutani porcelánhoz tartozó, 1879-ben alapított Kamide Choemon-gama műhely és [Jaime Hayón](#) spanyol tervezőművész közös munkája, amit itt, ezen a kiállításon mutatnak be először. A tálkák, dobozok, szószos edények és sake kiöntők a Kutani porcelánra jellemző, kék-vörös-fehér színeket viselik, de már a tervezőre jellemző, humoros, rajzos mintákkal. A formák pedig érzékeny, modern átiratai a hagyományos kerámia-típusoknak.

A második asztalnál, ahol hosszabban megállok, egész tömeg gyűlt össze, akik tapsikolva kapcsolgatják a madár-, tojás-, emberfej- és kígyó alakú papírlámpákat. A Suzumo Chochin gyár hagyományos papírlámpákat gyárt és ez a modern sorozat tulajdonképpen a véletlen szülötte. Egy ünnepségre rendeltek tőlük néhány egyedi alakú lámpát, amik aztán olyan nagy sikert arattak, hogy a gyár felkérte a designert, [Mic*Itayát](#), tervezzen nekik egy egész lámpacsaládot.

A formai újítás mellett a lámpák szerkezete is újszerű, hiszen eddig senki nem készített mozgásérzékelővel ellátott papírlámpákat. A szokásos körte helyett pedig LED lámpácskák

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2010. VI. szám

biztosítják a fényt, így nem kell félni attól, hogy a papírlámpa egy idő után túlmelegszik. Az egyik lámpatest a tervező fején, kalap alakjában volt látható, újabb távlatokat nyitva a papírlámpa-tervezők előtt.

Este finn parti a Roppongi Hills tornyának tetején. Helsinki tavaly [megnyerte](#) a [World Design Capital](#) (a Formatervezés Világfővárosa) pályázatot és annak ellenére, hogy csak 2012-ben viselheti majd ezt a címet, az éves rendezvénysorozatot már javában hirdeti. (A pályázatot a formatervezés világszervezete, az [icsid](#) – Ipari Formatervező Társaságok Nemzetközi Szövetsége – hirdeti meg minden második évben.) A helyszín és az időzítés kitűnő – a tájfun tisztára söpörte az eget, ameddig a szem ellát, fehéren és vörösen pislognak a végtelen város esti fényei.

3. nap – október 31. vasárnap

A [Hirameki, Design x Finland](#) címet viselő finn kiállítás a designhét része, de nem férne el a rendezvény sátraiban, így szerencséjére egy szárazabb helyszínen tartják, a Park Hyatt Hotel mellett, a Living Design Center OZONE épületében. Az épület három emeletét a Conran shop foglalja el, ami már magában is biztosítja, hogy jönnek a design iránt érdeklődő emberek.

A kiállítás szakmai gazdája az [Aalto Egyetem](#) és a [Design Forum](#), a finn designközpont, de a megvalósítás széleskörű összefogás eredménye, amiben részt vesz a nagykövetség, a kulturális tárca, a turizmusért felelős szervezet és a finn légitársaság is. Irigykedve nézem, hogy egy nálunk kisebb lélekszámú ország mennyit áldoz designkultúrájának népszerűsítésére Japánban és ez milyen széles körű összefogással valósul meg.

Kettőre időzíttem az érkezésemet, amikor a program szerint Ilkka Suppanen és Harri Koskinen kurátorok tárlatvezetést tartanak. Arról beszélnek, hogy a design a finnek számára a mindennapi élet része, az Arabia vagy az Iittala étkészleteket nem csak az ünnepnapokon veszik elő. A kiállítás 64 stúdió és gyár munkáját mutatja be – szinte kivétel nélkül a lakberendezés területéről. A kiállítótér öt különböző térből áll, így az installáció tervezése különleges kihívás volt. Végül egyszerű posztamenseket terveztek és a terek összetartozását óriási, fehér ballonokkal jelezték. Ezzel a megoldással sikerült jelentősen csökkenteni a szállítási súlyt is.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2010. VI. szám

Több tervező dolgozik együtt japán cégekkel – ezeknek a munkáknak a válogatásnál elsőbbséget biztosítottak, hiszen érdemes azokat promotálni, akik már valamilyen kapcsolattal rendelkeznek. Ilyen például Tauno Tarna “Pro Arte” konyha kollekcója, amit moriokai kézművesekkel együtt hozott létre, Matt Löngren konyhai kései a Shizu Hamano cég számára és Johanna Gullichsen lakástextiljei.

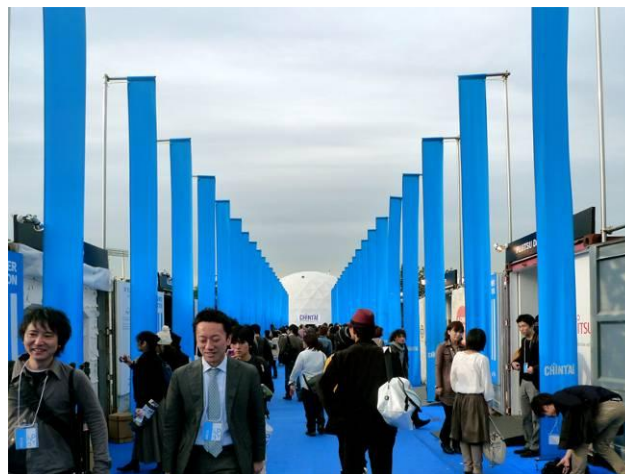
Vége a tárlatvezetésnek, rákérdezek a kiállítás nevére: a hrameki szó egy Helsinkiben élő, japán tervező javaslata volt. A szó asszociációs köréhez tartozik a tűz, a pattogó szikrák, a lángok színe és lobogása, ami így a finn lakberendezés “meleg modernizmusára” utal.

A *Hirameki* kiállítás egyik célja, hogy a mai tervezők munkáját bemutassa a japán közönségnek – és ez egyben a legnagyobb érdeme is, mert egyetlen nagy név, történelmi utalás nélkül jellegzetesen finn és igen színvonalas anyagot mutat be.

A finn és a japán formatervezés közös vonása a természet megidézése, a formai egyszerűség, a kézműves hagyományokra visszavezethető, gondos részletképzés és a természetes anyagok használata. A két ország tervezői kölcsönösen hatottak egymásra az elmúlt 100 évben, és a japán nagyközönség körében is népszerű Aalto Savoy vázája vagy a Marimekko Unikko-mintás vászontáskája. „A finnek Európa japánjai” szokták néha designer körökben mondogatni és talán nem is annyira alaptalanul.

4. nap – november 1. hétfő

Öt körül érkezem a [Tokyo Designers Week](#) (TDW) központjába, de már teljesen sötét van, hiába, Tokióban hamar leszáll az est. Hideg szél fúj, a konténerok előtt dideregnek a kiállítók. A lábam alatt cuppog a kék műanyag szőnyeg – még nem tudott kiszáradni a szombati tájfun után.

A tokiói designhét minden évben a Meiji császár emlékmúzeuma előtti parkban ver sátrat – és ezt most szó szerint értem. A rendezvény két, nagy, L-alakban felállított sátorban kap helyet, amit kiegészít a bejárati út melletti konténersor és az egyetemi hallgatók szabadtéri kiállítása.

Az esti világítás csak hangulatifényt biztosít a szabadban, így azt a rész holnap reggelre hagyom és ma este inkább a sátrakra koncentrálok. Az azonban a gyér világítás ellenére is rögtön látszik, hogy a kiállítás professzionálisabb, mint tavaly volt. A szervezők ugyanis felkérték [Gwenael Nicolas](#) Tokióban élő francia belsőépítész, hogy tervezze meg a TDW arculatát. A rendezvény központi témája

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2010. VI. szám

továbbra is a természet és az épített környezet, de a tavalyi “Green” helyett most a “Love Blue” szlogen alatt. Ennek megfelelően a bejáratot kék zászlók szegélyezik és a lábam alatt cuppogó (környezetbarát?) műanyag szőnyeg is kék.

A TDW-hagyomány része az “Év Designere” és az “Év Művésze” díjak átadása. A hárommillió yenes pénzdíjjal járó cím idei nyertesei: [Thomas Heatherwick](#) brit építész és [Tokujin Yoshioka](#) japán művész/formatervező. A regisztrációs pult közelében felfedezem és kipróbálom Heatherwick bűgőcsigaszékeit – először ijesztően hátrabillenek, de a tervezőbe vetett bizalmam töretlen, ha azt állítja, hogy a szék nem borulhat fel, akkor nem is borul – és hamarosan ráérzek a pörgés-forgás örömeire. Az első sátorban a professzionális tervezők mutatkoznak be és itt kapnak helyet a külföldi standok is – az idén Taivan, Ausztria, Franciaország, Lengyelország és Kanada is kiállít.

A lengyel kiállítás anyaga már ismerős az európai uniós szakvásárról, ugyanaz a négy tervező mutatkozik be itt is, “[Spirit of Poland](#)” név alatt. Az

olcsó, de ötletes papír-installációval kialakított enteriőr a legkisebb az ország-bemutatók között, de egyben a legsikerültebb is, mert egységes.

A francia és osztrák kiállítás jellegtelen és vegyes – a sok ékszer, lámpa, bútor, ezüstnemű, szemüveg, üveg pohár, motorkerékpár és egyéb tárgy egyenként talán érdekes, de így, minden kapcsolat nélkül felsorakoztatva, teljesen kioltják egymást. A taivani stand legalább praktikus – apró, ötletes, vidám tárgyakat mutatnak, amelyek a helyszínen megvásárolhatóak.

Az a kevés nagy cég, akiket látok – a kék szlogenhez illeszkedve – fürdőszobával kapcsolatos termékeket mutat be. A kisebb cégek, stúdiók között sok a kerékpár és a biciklis kiegészítő – ez az idei év egyik hangsúlyos témája. A másik, gyakori gondolat az újrahasznosítás. A japán [Woodpro](#) cég például építkezésen használt faanyagból készít bútorokat, padló- és falburkolatot. Megállok a stand mellett, hogy megtapogassam a fát és a következő pillanatban a cég képviselője már lelkesen mutogatja a saját lakásáról készült képeket, hogy lássam, ő maga is ilyen, használt anyagból építkezett.

A második sátorban különböző, homályos elvek szerint összeválogatott tárgyegyüttesek vannak – “25 környezetbarát termék” (közte Dyson új ventilátora), “fiatal ázsiai tervezők” székei, “fiatal festők” képei – de itt végleg elvesztettem a fonalat és elmenekülök. Szerencsére itt van még a *Designboom* honlappal közösen szervezett vásár, ahol öt kontinens ötven fiatal designere árulja saját készítésű tárgyait. Mindenkinek icipici helye van, a

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2010. VI. szám

szomszédok folyamatosan csevegnek egymással, mindent kézbe lehet venni, meg lehet tapogatni – így valóban zsbivásári a hangulat.

5. nap – november 2., kedd

Reggel tízkor, nyitásra várva megint itt vagyok a sátrak előtt – végre kiderült az idő. Napsütésben egyből barátságosabbak a konténerok is. A konténerkiállításra egyébként pályázat útján lehet bejutni – és az idén két magyar konténer is van! *Molnár Bea* műanyag palackokat újrahasznosítva, a látogatókkal közösen készít virágokat és állatfigurákat (ezek az igazi PET-palackok!). A szintén Bea nevéhez kötődő *Art'eria stúdió* pedig tükröt tart hiúságunk és toleranciánk elé. A konténer belsejében különböző szem-, haj- és bőrszínű arcképek sorakoznak, egy-egy tükrrel váltakozva. A látogató így összehasonlíthatja magát a képekkel, sőt a mennyezetről lógó parókkák egyikét felvéve játékos fotót is készíthet magáról (ez Tokióban mindig népszerű), amit utána a legközelebbinek ítélt

arckép fölé ragaszthat. Így a konténer belseje lassan megtelik arccal.

Az egyetemisták szabadtéri kiállításának címe: “Red List” – vagyis az idén a veszélyeztetett fajok kérdéskörét kapták feladatul a diákok. A Tama művészeti egyetem építészhallgatói például felépítették “Tama bárkáját”, ahol a veszélyeztetett állatokkal kapcsolatos tárgyakat gyűjtik össze.

A Waseda egyetem hallgatói a “veszélyeztetett” fogalmat a szavakra is kiterjesztették. Az egyes színek hagyományos, japán neve legtöbbször az állat- és növényvilágból eredt és igen finom különbségtételt tett lehetővé. Ezek a nevek azonban kihalófélben vannak és ma már legfeljebb versekben bukkannak fel. A mindennapokban jóval kevesebb színárnyalatot nevezünk meg és legfeljebb a szezonális divatszínek újonnan kitalált neve terjed el széles körben. A számítógépen ugyan rengeteg színt beállíthatunk, de a #57E964 (más néven “tavaszi zöld 2”) kódnevű szín messze nem hangzik olyan romantikusan, mint a “százlábú zöld”. A Waseda-csapat olyan játékot mutat be, ahol a pitypangárga, fülemülebarna, zsurlózöld színű kártyákat be kell azonosítani a névadó növény vagy állat rajzával.

A diákprogram részeként, “Veszélyeztetett fajok” címmel egy grafikai pályázat is fut, ahol szintén érdekeltek vagyunk, mert Ángyán Attila pályamunkája döntős lett! Az eredményre még várni kell.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2010. VI. szám

Délután bekönyörgöm magam a [“Cool Japan”](#) konferenciára. Hiába van a TDW területén, se a belépőjegy, se a sajtóbelépő nem érvényes – előre kellett volna jelentkezni. Ilyenkor jól jön, hogy az ember nem japán... – egy lendületes *gaijnnak* (külföldinek) nem tudnak ellenállni.

Ez az egész *“Cool Japan”*-dolog az idén nyáron kezdődött. A jelző, amit már Nagy-Britannia és utána Korea is használt, szerintem nem egy szerencsés választás, de maga a program azért érdekes. A kormány végre felismerte, hogy a kultúra, vagy a manapság divatos szóval a kreatív ipar a gazdasági fellendülés eszköze lehet. Egy ideje már emlegetik, hogy érdemes lenne a *“soft-power”*, a kultúra hatalmára is figyelni – például a világszerte népszerű képregényekre. A *“Cool Japan”* program most olyan modern, de mégis unikálisan japán területeket szándékozik promotálni, mint a divat, a háztartási elektronika, a manga, az anime és a szezonális konyhaművészet. Az állam egységes márkát akar kialakítani és azt globálisan promotálni.

A konferencia célja, hogy vitát kezdjen arról, mi is ezeken a területeken az, ami *“cool”*, hiszen közmegegyezés nélkül nehéz hitelesen, egyértelműen kommunikálni. A nyitóbeszéd után a konferencia panel-beszélgetések formájában zajlott – így változatos háttérű szakértők tudtak hozzászólni a témához, de mindenki csupán 2-3 gondolat erejéig jutott szóhoz. Úgy tűnt, egyetértés alakult ki abban, hogy a japán kultúra nehezen közvetíthető és nehezen átültethető más nyelvre. Ennek ellenére érdemes magabiztosan, kreatívan és kitartóan kommunikálni, különösen a külföldön már népszerű

területeken. Ugyanakkor még kiaknázatlan kincsek rejlenek mind a hagyományos, mind a modern, városi kultúrában. A manga és az anime elterjedése jó példa erre – mindkettő annak ellenére lett világszerte népszerű, hogy a kultúrával foglalkozó állami szervek nem támogatták. Az átlagos japánnak egyébként máig fogalma sincs róla, hogy a japán kultúra ezen szelete milyen híres külföldön.

6. nap – november 3., szerda

Végre beköszönt az az igazi, napos, meleg japán ősz amit annyira szeretek, ma ráadásul nemzeti ünnep, munkaszüneti nap van – a *“kultúra napja”*.

A designhét rendezvényhez számtalan üzlet, bemutatóterem, vendéglő csatlakozik. A legtöbb csak egyszerűen kiteszi a táblát, de azért van, ahol programot is szerveznek. A *Bel Commons* például két holland és egy brit tervezőtől mutat be lámpákat és bútorokat. [Pieke Bergmans](#) munkája már a tavaszi [holland designkiállításon](#) is nagyon tetszett. Az asztal széléről lecsorgó üvegvázak egyenként készülnek a *Royal Leerdam Crystal* műhelyében. A forró kristály-buborék megegyez a fa felületét, de közben felveszi annak alakját és textúráját. A két tárgy így elválaszthatatlan lesz egymástól. A holland művész munkája a lámpaburából kibuggyanó, mutáns villanykörte is, amit először 2008-ban, Milánóban mutatott be és én eddig csak képekről ismerem. Installációként valószínűleg jobban mutatna, mint itt a bolti környezetben – de így legalább megtudom az árát is. Potom 3,5 millió yenért (ca. 8 millió forint) már elvihető.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2010. VI. szám

A “*Kansei*” japán kiállítást a designhét legvégére hagytam, csemegének, mert ez érdekel a legjobban. A kiállítás anyaga külföldre készült – két évvel ezelőtt, 2008 decemberében már bemutatták Párizsban, a [Les Arts Décoratifs](#) Múzeumban. A “*Kansei*” kifejezés hozzávetőlegesen érzékenységet jelent, de egy szóval pontosabban nem fordítható le se angol, se magyar nyelvre. A design és technológia területén angolul is a japán szó használatos, és a felhasználó érzéseit, érzelmeit figyelembe vevő tervezési módszerre, értékteremtésre használják. A kiállítás címe azt sugallja, hogy a japán gyártmányú termékek, a hagyományos értékek (megbízhatóság, magas minőség, csúcstechnológia) mellett a mélyebb érzelmek szintjén is hatnak a vásárlókra.

A kiállítás kilenc érzést nevez meg és ezek köré csoportosítja a tárgyakat. Ezek az érzések, gondolatok – a könnyűség, az alak- és a textúra kitapintása, a vendéglátás élménye, a felesleg, a hulladék kerülése – a japán tárgykultúra hagyományaira utalnak, de a kiállított tárgyak egytől egyig mai, boltban megvásárolható termékek. A biztos sikert jelentő táncoló-zenélő robotember és farkcsóváló robotkutya helyett kisebb, egyszerűbb, a japán életszemléletet kifejező tárgyak kerültek egymás mellé. Összecsukható billentyűzetű mini-számítógép, dombornyomású mobiltelefon-burkolat, illatos fából készült tálak, pehelykönnyű elektromos hegedű, hártavékony üvegpohár – a kiállított tárgyak a mindennapi élet apró gesztusairól, az érzékelés gazdagságáról, az anyagszeretetről, a részletek fontosságáról tesz tanúságot.

A tokiói designhét ezzel véget ér. Miközben írok róla, azon gondolkodom, hogyan fejezzem be ezt a hosszú írást, hogyan lehetne néhány találó szóval jellemezni az elmúlt hetemet – de egy gondolatomat sem érzem meggyőzőnek. Talán éppen ez a bizonytalanság a jellemző? Rengeteg látnivaló volt, sok kiváló és megannyi felejthető dolog, de az egész nem állt össze egy karakteres programmá és nem érzem, hogy sokkal többet tudnék arról, hol tart ma a design, mint egy héttel ezelőtt. A “*Love Blue*” szlogen szinte bármire vonatkoztatható, a rendezők pedig maguk sem tudták eldönteni, hogy szakvásárt, fesztivált vagy kulturális programot szeretnének-e szervezni, így minden értéke ellenére a designhét kicsit ちゅうとはんぱ (csútohanpa – félkész, kiforratlan) maradt.